

ชี้แจงการรับฟังความคิดเห็น

หลักการของร่างระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) และหลักการของร่างประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง ประกาศเชิญชวนการรับซื้อไฟฟ้าโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง)

ตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ (ครั้งที่ ๑๕๑) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบกรอบหลักการและเงื่อนไขการเปิดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed-in Tariff (FiT) สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก เงื่อนไขใหม่ (โครงการนำร่อง) และมอบหมายให้คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ไปดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศการรับซื้อไฟฟ้าโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก เงื่อนไขใหม่ (โครงการนำร่อง) และดำเนินการคัดเลือกตามขั้นตอนต่อไป นั้น

กกพ. โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.) ได้นำร่างหลักการของร่างระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) และหลักการของร่างประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง ประกาศเชิญชวนการรับซื้อไฟฟ้าโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) รับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ของสำนักงาน กกพ. ระหว่างวันที่ ๒๑ มกราคม – ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และต่อมาได้จัดการสัมมนาออนไลน์ (Webinar) เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อสาระสำคัญของร่างระเบียบฯ และร่างประกาศฯ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

กกพ. ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๗๑๗) เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้พิจารณาผลรับฟังความคิดเห็น และ กกพ. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๗๑๙) เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาร่างระเบียบฯ และร่างประกาศฯ โดยสำนักงาน กกพ. ขอชี้แจงประเด็นความคิดเห็น ดังนี้

ความคิดเห็น	ข้อชี้แจง
๑. ข้อกำหนดการเข้าร่วมกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่าย เพื่อยื่นคำเสนอขอขายไฟฟ้า บริษัท ๑ แห่ง สามารถจับคู่กับวิสาหกิจได้มากกว่า ๑ แห่ง เพื่อยื่นคำเสนอขอขายไฟฟ้ามากกว่า ๑ โครงการได้หรือไม่	ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากยื่นคำเสนอขอขายไฟฟ้าได้ไม่เกิน ๑ โครงการ และร่วมทุนกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนได้ ๑ ราย
๒. โรงไฟฟ้าที่ไม่มีสัญญาผูกพันกับภาครัฐรวมถึงโรงไฟฟ้าเก่าที่หมดสัญญากับรัฐแล้วหรือไม่	ต้องเป็นโรงไฟฟ้าที่ไม่มีสัญญาผูกพันกับภาครัฐ ณ วันที่ยื่นคำเสนอขอขายไฟฟ้า
๓. หุ้นบุริมสิทธิที่ให้วิสาหกิจชุมชน เป็นประเภทใด	กำหนดให้ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๙๐ และวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลนั้นถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๑๐ โดยเป็นหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม (Cumulative Preferred Stock) ที่มีสิทธิได้รับเงินปันผลทุกปี หากปีใดบริษัทไม่ประกาศจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิแล้ว ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลของปีที่ไม่ประกาศจ่ายเงินปันผลด้วยสะสมไปทุกปี จนกว่าบริษัทจะประกาศจ่าย

ความคิดเห็น	ข้อชี้แจง
<p>๔. สัดส่วนแบ่งผลประโยชน์ให้กับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย) โดยให้ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๑๐ (เป็นหุ้นบุริมสิทธิ) ควรกำหนดให้ประชาชนมีสัดส่วนได้รับประโยชน์/มีสัดส่วนในการร่วมเป็นเจ้าของโรงไฟฟ้า โดยวิสาหกิจชุมชนถือหุ้นได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ และเปิดโอกาสให้สามารถซื้อหุ้นเพิ่มได้อีกรวมแล้วไม่เกินร้อยละ ๔๐ (หรือมากกว่านั้น)</p>	<p>ตามมติ กพข. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ (ครั้งที่ ๑๕๑) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ กำหนดไว้เพียงว่า ผู้เสนอโครงการ (ภาคเอกชน) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๙๐ และวิสาหกิจชุมชนถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๑๐ (หุ้นบุริมสิทธิ) และไม่ได้กำหนดห้ามวิสาหกิจชุมชนถือหุ้นในโครงการฯ มากกว่าร้อยละ ๑๐ ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนสามารถขอซื้อหุ้น (หุ้นสามัญ) จาก VSPP ในภายหลังได้</p>
<p>๕. ผลประโยชน์ให้ชุมชนรอบโรงไฟฟ้า มีเกณฑ์กำหนดระยะห่างจากโรงไฟฟ้าอย่างไร</p>	<p>ไม่มีข้อกำหนดเกณฑ์ระยะห่าง เป็นการตกลงกันระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน โดยการแบ่งผลประโยชน์ให้ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าร่วมกับชุมชนให้เกิดความยั่งยืนตลอดอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้า</p>
<p>๖. วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนต้องจดทะเบียนนิติบุคคล หมายความว่าอย่างไร</p>	<p>ก่อนการยื่นคำเสนอซื้อขายไฟฟ้าวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนต้องขึ้นทะเบียนตามคู่มือการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร และเมื่อโครงการได้รับคัดเลือกแล้ว ให้วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก่อนลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า</p>
<p>๗. คุณสมบัติวิสาหกิจชุมชน หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (วิสาหกิจฯ) มีสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่า ๒๐๐ครัวเรือน หมายถึง คน หรือทะเบียนบ้าน</p>	<p>มีสมาชิกมากกว่า ๒๐๐ ครัวเรือนตามทะเบียนบ้าน</p>
<p>๘. วิสาหกิจชุมชนให้มีสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ครัวเรือน จำเป็นต้องปลูกพืชพลังงานทั้ง ๒๐๐ ครัวเรือน หรือไม่</p>	<p>วิสาหกิจชุมชนที่มีสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ครัวเรือน ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ปลูกพืชพลังงานทั้งหมด</p>
<p>๙. วิสาหกิจชุมชนจะสามารถนำพืชพลังงานที่รับซื้อมาจากเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนแล้วนำมาขายให้แก่ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) ได้ หรือไม่</p>	<p>โครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้ ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนสามารถนำพืชพลังงานที่รับซื้อมาจากเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน แล้วนำมาขายให้แก่ VSPP ได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความเห็นเพิ่มเติมในการสัมมนาออนไลน์ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ว่า วิสาหกิจชุมชนมีหน้าที่ในการรวบรวมสินค้าจากเกษตรกรด้วย</p>
<p>๑๐. ให้กำหนดนิยามชีวมวล และก๊าซชีวภาพ ด้วย</p>	<p>“พืชพลังงาน” หมายความว่า พืชที่ถูกปลูกเพื่อเป็นเชื้อเพลิงชีวมวลในการผลิตไฟฟ้าโดยการเผาไหม้ หรือเพื่อนำไปหมักเป็นก๊าซชีวภาพเพื่อเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า</p>

ความคิดเห็น	ข้อชี้แจง
	<p>“ชีวมวล” หมายความว่า สารอินทรีย์ที่ได้จากพืช จำพวกไม้โตเร็ว พืชพลังงาน รวมถึงเศษวัสดุเหลือใช้จากการเก็บเกี่ยว ผลิตผลทางการเกษตรที่เกษตรกรเป็นผู้ปลูก อาทิ ส่วนของใบ ลำต้น กิ่ง เปลือก กะลา ตอ ชัง เหง้า และรากของพืช</p> <p>“ก๊าซชีวภาพ” หมายความว่า ก๊าซชีวภาพที่ผลิตมาจากพืชที่ใช้กระบวนการย่อยสลายทางชีววิทยาแบบไม่ใช้ออกซิเจนภายในบ่อหมัก และสามารถผสมน้ำเสีย/ของเสียได้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของหน่วยผลิตไฟฟ้าต่อปี</p>
<p>๑๑. เชื้อเพลิงที่ผู้ผลิตไฟฟ้าจัดหาเองร้อยละ ๒๐ หมายความว่าอย่างไร</p>	<p>มติ กพช. กำหนดไว้ว่า “ต้องมีแผนการจัดการเชื้อเพลิงโดยมีสัญญาสั่งซื้อเชื้อเพลิงในราคาประกันกับวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ในรูปแบบเกษตรพันธสัญญา (Contract farming) ซึ่งในสัญญาจะต้องมีการระบุข้อมูลปริมาณการสั่งซื้อพืชพลังงาน ระยะเวลาการสั่งซื้อพืชพลังงาน คุณสมบัติของพืชพลังงานและราคารับซื้อพืชพลังงานไว้ในสัญญาด้วย โดยพืชพลังงานที่จะนำมาใช้ต้องได้มาจากการปลูกโดยวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือเกษตรกรบริเวณใกล้เคียง อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ และผู้ประกอบการสามารถจัดหาเองได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐”</p> <p>ดังนั้น ส่วนร้อยละ ๒๐ เป็นเชื้อเพลิงที่โรงไฟฟ้าจัดหาโดยไม่จำเป็นต้องทำสัญญาในรูปแบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) โดยจะเป็นพืชที่ปลูกใหม่หรือเศษวัสดุเหลือใช้จากการเก็บเกี่ยวผลิตผลทางการเกษตรที่เกษตรกรเป็นผู้ปลูกได้</p>
<p>๑๒. ก๊าซชีวภาพ (พืชพลังงาน) กรณีไม่ผสมน้ำเสีย/ของเสีย สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้หรือไม่ และได้รับอัตราค่าไฟฟ้าเท่าไร</p>	<p>ตามที่ผู้แทนกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ได้ชี้แจงในการสัมมนาออนไลน์ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ว่า สามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยอัตราค่าไฟฟ้าเดียวกับก๊าซชีวภาพ (พืชพลังงาน ผสมน้ำเสีย/ของเสีย ไม่เกิน ๒๕%) ซึ่งเป็นไปตามประเภทพลังงานหมุนเวียนที่ กพช. เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ กำหนดให้รับซื้อไฟฟ้า ๒ ประเภท คือ ชีวมวล และก๊าซชีวภาพ (พืชพลังงาน ผสมน้ำเสีย/ของเสีย ไม่เกินร้อยละ ๒๕)</p>
<p>๑๓. การตรวจสอบสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงพืชพลังงาน มีวิธีอย่างไร</p>	<p>ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) ต้องรายงานหน่วยผลิตไฟฟ้า ปริมาณการใช้เชื้อเพลิง รวมถึงแหล่งที่มา ให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายคู่สัญญา โดยการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายหรือหน่วยงานกลางสามารถเข้าตรวจสอบโรงไฟฟ้า เพื่อตรวจสอบที่มาของเชื้อเพลิง ประเภทเชื้อเพลิงที่ใช้ กระบวนการสั่งซื้อเชื้อเพลิง และความถูกต้องของการจัดทำ</p>

ความคิดเห็น	ข้อชี้แจง
	<p>รายงานของ VSPP ได้ ทั้งนี้ ให้ VSPP รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ</p> <p>นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติวิสาหกิจชุมชนถือเป็นหน่วยจัดหาเชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าสามารถติดตามตรวจสอบการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าได้</p>
<p>๑๔. การกำหนดให้ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก และ/หรือบริษัทในเครือเดียวกัน มีประสบการณ์ในประเทศไทย ด้านการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวลหรือก๊าซชีวภาพ เป็นการกีดกันการแข่งขันและเอื้อประโยชน์</p>	<p>เห็นควรตัดเงื่อนไขการมีประสบการณ์ออก เนื่องจากเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การเลือกปฏิบัติกีดกันหรือจำกัดสิทธิ</p>
<p>๑๕. หนังสือยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าที่ดินที่ตั้งโครงการเป็นที่ดินที่สามารถก่อสร้างโรงไฟฟ้าได้ ต้องดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานใดบ้าง</p>	<p>ให้ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากแสดงหนังสือการตรวจสอบผังเมืองจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และหนังสือการตรวจสอบข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>๑๖. ขอปรับเปลี่ยน/ปรับลดปรับลดจำนวนเงินที่ต้องวางหลักประกัน Bid Bond และ Development Bond</p>	<p>การกำหนดมูลค่าหลักประกันการยื่นข้อเสนอขอขายไฟฟ้า (Bid Bond) ๕๐๐ บาทต่อกิโลวัตต์ เป็นการกำหนดโดยทั่วไป หากมีการเพิ่มมูลค่าหลักประกันการยื่นข้อเสนอขอขายไฟฟ้า (Bid Bond) และหลักประกันสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Development Bond) อาจเป็นการเพิ่มภาระ และอาจเป็นการกีดกันผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก ประกอบกับเนื่องจากการรับซื้อไฟฟ้าเป็นสัญญา Non-Firm โดยไม่บังคับปริมาณซื้อขายไฟฟ้า</p>
<p>๑๗. ภายหลังจากได้รับการคัดเลือกไม่จำเป็นต้องลงนามสัญญาจะซื้อจะขาย ก่อนที่จะลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า</p>	<p>เห็นควรให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายแจ้งให้ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่ผ่านการคัดเลือกทราบและยอมรับเงื่อนไขการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าภายใน ๗ วันนับจากวันที่ประกาศผลการคัดเลือก</p>
<p>๑๘. วิธีการคัดเลือกโครงการฯ โดยวิธีแข่งขันด้านราคา (Competitive Bidding) ด้วยวิธีการเสนอส่วนลดอัตรา FiT อาจทำให้ผู้เสนอโครงการที่ได้รับคัดเลือกใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ไม่มีมาตรฐานหรือมีมาตรฐานต่ำ ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของโครงการและสภาพแวดล้อมในระยะยาว</p>	<p>การรับซื้อด้วยวิธีการแข่งขันด้านราคา เป็นไปตามนโยบายรัฐตามที่ กพข. กำหนดไว้ โดย กกพ. กำกับการจัดการไฟฟ้าภายใต้กรอบนโยบายรัฐ</p> <p>การเลือกใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ไม่มีคุณภาพเป็นความเสี่ยงของโครงการ ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในการกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงาน กกพ.</p>

ความคิดเห็น	ข้อชี้แจง
๑๙. กำหนดแบ่งเป้าหมายการรับซื้อไฟฟ้าแยกรายภาคหรือไม่	นโยบายตามมติ กพข. ไม่กำหนดเป้าหมายรายภาค โดยแบ่งสัดส่วนเป้าหมายตามประเภทเชื้อเพลิง คือ ชีวมวล ปริมาณไฟฟ้าเสนอขายไม่เกิน ๖ เมกะวัตต์ต่อโครงการ เป้าหมายการรับซื้อ ๗๕ เมกะวัตต์ และก๊าซชีวภาพ (พืชพลังงาน ผสมน้ำเสีย/ของเสีย น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๒๕) ปริมาณไฟฟ้าเสนอขายไม่เกิน ๓ เมกะวัตต์ต่อโครงการ เป้าหมายการรับซื้อ ๗๕ เมกะวัตต์
๒๐. แผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชพลังงาน เป็นแผนลักษณะใด	ผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก ต้องจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชพลังงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยแสดงผลการศึกษาประเมินปริมาณการใช้น้ำแหล่งที่มาและปริมาณของน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ รวมถึงแผนสำรองกรณีไม่สามารถใช้น้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะได้
๒๑. ผู้เชี่ยวชาญการเกษตร ต้องเป็นผู้ถือหุ้นในโรงไฟฟ้าด้วยหรือไม่ และมีคุณสมบัติอย่างไร	มิจำเป็นต้องถือหุ้นในโรงไฟฟ้า โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรควรเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ หรือความชำนาญในการเกษตร เพื่อการสนับสนุนการปลูกพืชของเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม
